

การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 20

“เสริมสร้างองค์ความรู้ขับเคลื่อนการศึกษาและบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”

3 ธันวาคม 2568 ทางออนไลน์โปรแกรม Zoom

การศึกษาการแพร่ระบาดและการพิสูจน์หลักฐานของยาเสพติดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร
กรณีศึกษากลุ่มเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า, ยาไอซ์) และคีตามีน (ยาเค)
A STUDY OF DRUG DISTRIBUTION AND SCIENTIFIC CRIME DETECTION
IN PHICHIT PROVINCE STUDYING THE METHAMPHETAMINE AND KETAMINE
GROUPS

บัณฑิต แทนประเสริฐกุล

สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail: Bandid.forensic@gmail.com

ณรงค์ กุลนิเทศ

สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

การศึกษาคั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ลักษณะทางกายภาพ องค์ประกอบของยาเสพติด ปัจจัยที่ส่งผลต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดกลุ่มเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า, ยาไอซ์) และคีตามีน (ยาเค) ที่แพร่ระบาดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานสอบสวน และผู้ตรวจพิสูจน์ที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้และมีประสบการณ์ในการทำงานด้านยาเสพติด ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นเพศชาย มีชั้นยศระดับร้อยตำรวจเอก และปฏิบัติงานในตำแหน่งรองสารวัตร (สอบสวน) จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ทำงานด้านยาเสพติดมากกว่า 4 ปี ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ยาเสพติดกลุ่มเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) มีการเปลี่ยนแปลงมากทั้งในด้านสี ขนาด น้ำหนัก และสัญลักษณ์ ต่างจากกลุ่มเมทแอมเฟตามีน (ยาไอซ์) ที่มีลักษณะทางกายภาพคล้ายกัน โดยองค์ประกอบมีสารประกอบหลักเป็นเมทแอมเฟตามีน ส่วนยาเสพติดกลุ่มคีตามีน มีสารประกอบหลักเป็นคีตามีน โดยแหล่งที่มาของยาเสพติดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร กระบวนการขนส่งยาเสพติดที่ แพร่ระบาดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร มีรูปแบบการขนส่งลับซับซ้อนทำอย่างเป็นขบวนการ ซึ่งมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการแพร่ระบาดในเขตพื้นที่ ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ โดยลักษณะการแพร่ระบาดของยาเสพติดมักจะเลือกใช้สถานที่ที่เป็นพื้นที่ที่ห่างไกลจากหมู่บ้าน รวมถึงเป็นแหล่งที่มีความสัมพันธ์กับแหล่งมั่วสุ่มของเยาวชน กลุ่มคนที่เสพยาเสพติด ประกอบด้วย กลุ่มแรงงานรับจ้าง กลุ่มกรรมกรแบกหาม และกลุ่มเยาวชน

คำสำคัญ: การแพร่ระบาดของยาเสพติด, เมทแอมเฟตามีน, คีตามีน, ในเขตพิจิตร

การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 20

“เสริมสร้างองค์ความรู้ขับเคลื่อนการศึกษาและบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”

3 ธันวาคม 2568 ทางออนไลน์โปรแกรม Zoom

Abstract

This study investigated the physical characteristics, composition, and prevalence factors of methamphetamine (Ya-ba, Ya-ice) and ketamine (Ya-K) in Phichit Province, utilizing data from experienced local investigators and forensic officers. Key findings indicate that Ya-ba (pills) varies significantly in appearance (color, size, symbols), while Ya-ice (crystal) is more uniform. Drug sourcing and transport networks are complex and systematic. Prevalence is primarily influenced by environmental and economic factors. Distribution is concentrated in remote locations and areas popular with youth, with primary user demographics identified as hired laborers, porters, and young people.

Keywords: Drug epidemic, Methamphetamine, Ketamine, Phichit

บทนำ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไทยเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ โดยมีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการแพร่ระบาดของเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า, ยาไอซ์) และคีตามีน (ยาเค) ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งจังหวัดพิจิตรถือเป็นพื้นที่เฝ้าระวังสำคัญ จากข้อมูลสถิติในปี พ.ศ. 2564 พบว่าปริมาณการจับกุมยาเสพติดกลุ่มดังกล่าวเพิ่มสูงขึ้นอย่างก้าวกระโดด ด้วยความรุนแรงของสถานการณ์ดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการแพร่ระบาดของเมทแอมเฟตามีน และคีตามีนในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร โดยจะวิเคราะห์ถึงลักษณะทางกายภาพ องค์ประกอบ ปัจจัยที่ส่งผลและรูปแบบการแพร่ระบาด เพื่อรวบรวมเป็นฐานข้อมูลสำหรับการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดตลอดจนสนับสนุนการวางแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพ องค์ประกอบของยาเสพติดกลุ่มเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า, ยาไอซ์) และคีตามีน (ยาเค) ที่แพร่ระบาดในเขตพื้นที่จังหวัด
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร
3. เพื่อศึกษาการแพร่ระบาดของยาเสพติดกลุ่มเมทแอมเฟตามีน และคีตามีน ในพื้นที่จังหวัดพิจิตร

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตประชากร

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ พนักงานสอบสวนของสถานีภูธรในเขตจังหวัดพิจิตร จำนวน 17 ราย และผู้ตรวจพิสูจน์ยาเสพติด จำนวน 3 ราย ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านยาเสพติดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร

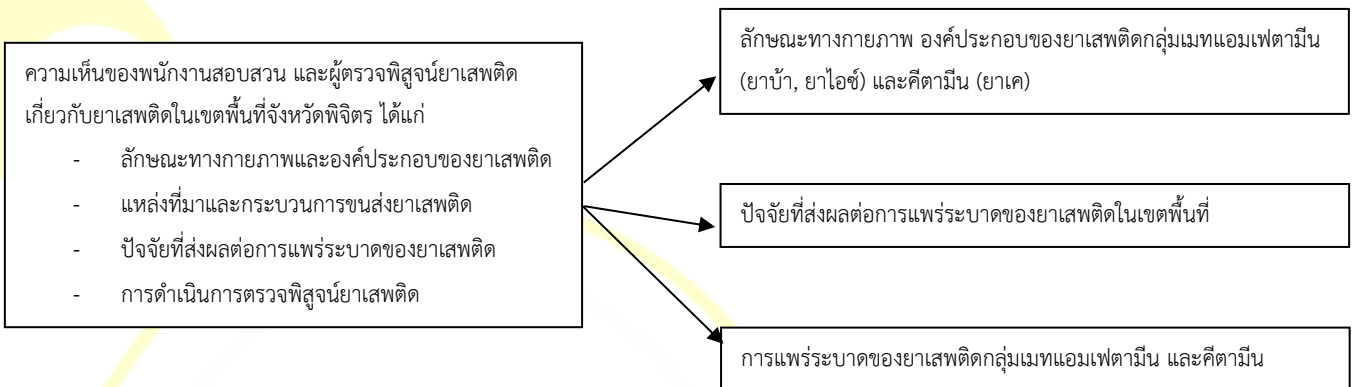
2. ขอบเขตตัวแปร

กลุ่มที่หนึ่ง คือ พนักงานสอบสวนที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป หรือระดับชั้นสัญญาบัตร ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบตามกฎหมายในการรวบรวมพยานหลักฐาน และสรุปสำนวน เพื่อให้ทราบถึงชนิด ประเภท ของยาเสพติด ตลอดจนความบริสุทธิ์และปริมาณสารเสพติด

กลุ่มที่สอง คือ ผู้ตรวจพิสูจน์ยาเสพติด ที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป หรือระดับชั้นสัญญาบัตรที่มีความรู้ความสามารถในการตรวจพิสูจน์ยาเสพติด และสามารถรายงานผลการตรวจพิสูจน์

3. ขอบเขตเวลา

พื้นที่การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ สถานีตำรวจภูธรในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร และพิสูจน์หลักฐานจังหวัดพิจิตร ระยะเวลาในการศึกษาวิจัยครั้งนี้อยู่ในช่วงเดือน กันยายน 2566 ถึงเดือน มกราคม 2567

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย งานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยโดยใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาประสบการณ์ทำงานในด้านการทำงานเกี่ยวกับยาเสพติดของเจ้าหน้าที่สอบสวนและผู้ตรวจพิสูจน์ที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร

2. ขั้นตอนการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์โดยศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องและครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยมีแบ่งออกเป็น 6 ส่วน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นของลักษณะทางกายภาพ และองค์ประกอบของยาเสพติดกลุ่มเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า, ยาไอซ์) และคีตามีน (ยาเค)

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแหล่งที่มาและกระบวนการขนส่งยาเสพติดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร

ส่วนที่ 5 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินการตรวจพิสูจน์ยาเสพติด

ส่วนที่ 6 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อนำไปพัฒนางานด้านนิติวิทยาศาสตร์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ให้กับตัวแทนของเจ้าหน้าที่สอบสวนสถานีตำรวจภูธรในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตรที่มีความรู้และความสามารถในงานด้านยาเสพติด โดยผู้วิจัยจะชี้แจงรายละเอียดของแบบสัมภาษณ์รายละเอียดต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากงานวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งถือเป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) และใช้มาตรการตรวจสอบความน่าเชื่อถือโดยใช้เทคนิคสามเส้าแล้ว จากนั้นจึงนำมาประมวลและใช้วิธีวิเคราะห์และตีความเนื้อหาที่เชื่อมโยงความสอดคล้องเนื้อหา โดยยึดหลักการกระเทียบเคียงแนวทฤษฎีควบคุมบริบท (Context) รวมถึงการใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ช่วยในการนำเสนอเนื้อหาเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์มีความชัดเจนเป็นรูปธรรมและเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นเพศชาย จำนวน 17 คน และเพศหญิงจำนวน 3 คน ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 41 ปี นับถือศาสนาพุทธ จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ทำงานด้านยาเสพติดมากกว่า 4 ปี

2. ลักษณะทางกายภาพ องค์ประกอบ แหล่งที่มา และกระบวนการขนส่งยาเสพติดที่แพร่ระบาดในพื้นที่จังหวัดพิจิตร

2.1 ยาเสพติดกลุ่มเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า)

2.1.1 ลักษณะทางกายภาพ พบว่า ลักษณะทางกายภาพของเม็ดยาบ้าในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้นในด้านสี ขนาด น้ำหนัก และสัญลักษณ์

2.1.2 องค์ประกอบของยาบ้า พบว่า ยาบ้าที่แพร่ระบาดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร มีสารประกอบหลักเป็นเมทแอมเฟตามีน พบว่า ปริมาณความบริสุทธิ์ของเมทแอมเฟตามีนในเม็ดยาบ้าหนึ่งเม็ด ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 15-23%

2.1.3 ขนาดของยาบ้า ยาบ้าที่แพร่ระบาดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตรส่วนใหญ่ จะมีเส้นผ่านศูนย์กลาง ความหนาและน้ำหนักเท่ากัน โดยยาบ้าส่วนใหญ่มีเส้นผ่านศูนย์กลางอยู่ในช่วง 6-7 มิลลิเมตร โดยมีความหนาอยู่ในช่วงประมาณ 3-3.5 มิลลิเมตร และมีน้ำหนักประมาณ 80-90 มิลลิกรัม

2.2 ยาเสพติดกลุ่มเมทแอมเฟตามีน (ยาไอซ์)

2.2.1 ลักษณะทางกายภาพ พบว่า ยาไอซ์ที่แพร่ระบาดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร มีลักษณะทางกายภาพ เป็นผลึกใสคล้ายน้ำแข็ง หรือวัตถุเกล็ดสีใส

2.2.2 องค์ประกอบของยาไอซ์ พบว่า ยาไอซ์ที่แพร่ระบาดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตรเป็น สารกลุ่มเมทแอมเฟตามีนที่มีความบริสุทธิ์สูง พบว่าปริมาณความบริสุทธิ์ของเมทแอมเฟตามีนอยู่ในช่วง 80-90%

2.3 ยาเสพติดกลุ่มคีตามีน (ยาเค)

2.3.1 ลักษณะทางกายภาพ พบว่าในช่วงดำเนินการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือน กันยายน พ.ศ. 2566 ถึงเดือน มกราคม พ.ศ. 2567 ยังไม่พบการแพร่ระบาดของยาในกลุ่มนี้ในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร เนื่องจากไม่ได้รับความนิยจากผู้เสพ

2.3.2 องค์ประกอบของยาเค มีองค์ประกอบหลักเป็นคีตามีน แต่ไม่สามารถระบุปริมาณความบริสุทธิ์ และส่วนผสมอื่นภายในได้เนื่องจาก ยังไม่พบการแพร่ระบาดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร

ยาเสพติดกลุ่ม/ ลักษณะทางกายภาพ	เมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า)	เมทแอมเฟตามีน (ยาไอซ์)	คีตามีน (ยาเค)
ลักษณะภายนอก	วัตถุเม็ดกลมแบน, ชิ้นวัตถุ หรือของเหลว	ผลึกใสคล้ายน้ำแข็ง, วัตถุเกล็ดสีใส	ไม่สามารถระบุได้
สี	สีส้ม, สีแดง และเขียว	สีใส	ไม่สามารถระบุได้
สัญลักษณ์	WY และรูปแอปเปิ้ล	ไม่มีสัญลักษณ์	ไม่สามารถระบุได้
องค์ประกอบ	เมทแอมเฟตามีน และคาเฟอีน	เมทแอมเฟตามีน	คีตามีน
ความบริสุทธิ์	ความบริสุทธิ์ของ เมทแอมเฟตามีนใน เม็ดยาบ้าหนึ่งเม็ด อยู่ในช่วง 15-23%	ความบริสุทธิ์ของ เมทแอมเฟตามีน อยู่ในช่วง 80-90%	ไม่สามารถระบุได้

3. แหล่งที่มาและกระบวนการขนส่งยาเสพติดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร

3.1 กลุ่มคนที่ใช้ยาเสพติด พบว่า กลุ่มผู้เสพยาเสพติดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร สามารถแบ่งกลุ่มผู้ใช้เป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มแรงงานรับจ้าง กลุ่มกรรมกรแบกหาม และกลุ่มเยาวชน

3.2 สถานที่เสพยาเสพติด พบว่า กลุ่มผู้ใช้ยาเสพติดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร มักจะใช้ สถานที่ที่เป็นแหล่งมั่วสุม ได้แก่ พื้นที่กร้าง พื้นที่ห่างไกลจากหมู่บ้าน โต๊ะบอลในชุมชนที่อาศัยอยู่ และภายในสถานศึกษา และพื้นที่ใกล้เคียง

3.3 แหล่งค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ พบว่า กลุ่มผู้เสพยาเสพติดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ กลุ่มแรงงานรับจ้าง กลุ่มกรรมกรแบกหาม และกลุ่มเยาวชน โดยยาเสพติดที่พบในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร ส่วนใหญ่มีที่มาจากเขตอำเภอติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ได้แก่ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร และนครสวรรค์ และยังเป็นเส้นทางขนย้ายเพื่อให้กับกลุ่มผู้ค้าภาคกลาง เพื่อส่งต่อไปยังจุดพักสินค้าตามจังหวัดต่าง ๆ เพื่อกระจายยาเสพติดสู่ผู้เสพในเขตพื้นที่

3.4 การขนส่งยาเสพติดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร พบว่า รูปแบบการขนส่งยาเสพติดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตรนั้น จะมีฐานการผลิตยาเสพติดตามแนวชายแดน ซึ่งมีเครือข่ายของการขนส่งยาเสพติดมักจะใช้คนที่รู้จักกัน โดยมีแหล่งเก็บยาอยู่ที่จังหวัดข้างเคียง เมื่อมีการติดต่อประสานงานกับนายหน้าแล้วก็จะมีการนัดส่งมอบยาเสพติดกันในสถานที่ที่กำหนดไว้ และลำเลียงมายังจุดพักยาภายในอำเภอในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร โดยมีการเปิดธุรกิจบังหน้า

4. การดำเนินการตรวจพิสูจน์ยาเสพติด

4.1 ขั้นตอนการรับ/ส่ง ของกลางเกี่ยวกับยาเสพติด เจ้าหน้าที่สอบสวน ดำเนินการตรวจสอบยาเสพติด และจัดทำหนังสือแบบ (วยส.12) เพื่อนำส่งหน่วยงานพิสูจน์หลักฐานในขั้นตอนต่อไป

4.2 ขั้นตอนการตรวจพิสูจน์ยาเสพติด ทำการตรวจสอบเบื้องต้นด้วยชุดน้ำยาทดสอบสารเสพติด ก่อนนำส่งของกลางให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน เพื่อให้เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานดำเนินการวิเคราะห์ด้วยเทคนิค Thin Layer Chromatography (TLC) และเทคนิค Gas Chromatography (GC)

4.3 กระบวนการเก็บรักษาของกลางระหว่างตรวจพิสูจน์ เจ้าหน้าที่สอบสวนและเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน มีการดำเนินการเก็บรักษาของกลางในตู้ไนรัย ระหว่างการดำเนินการตรวจพิสูจน์

4.4 ขั้นตอนการออกรายงานการตรวจพิสูจน์ เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน หลังจากการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ และการวิเคราะห์เชิงปริมาณ และออกรายงานการตรวจพิสูจน์ ภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่รับของกลาง

4.5 การดำเนินการส่งของกลางให้องค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อทำลาย เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานทำเอกสารบัญชี และตรวจสอบน้ำหนักของกลาง ก่อนนำส่งกระทรวงสาธารณสุข (อย.) เพื่อดำเนินการทำลาย

อภิปรายผล

1. ลักษณะทางกายภาพ องค์ประกอบของยาเสพติดที่แพร่ระบาดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร

1.1 ยาเสพติดกลุ่มเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า)

ลักษณะทางกายภาพ พบว่า คุณลักษณะทางกายภาพของ ยาเสพติดกลุ่มเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) ในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงมากทั้งในด้านสี ขนาด น้ำหนัก และสัญลักษณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญญา วรรณสุทธิ์ (2553) ที่ได้กล่าวว่า ปัจจุบันยาบ้ามีรูปแบบที่หลากหลายเนื่องจากยาบ้าเป็นยาเสพติดที่มีความหลากหลายในการผลิต ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้ผลิต ส่วนผสมของการผลิต การแบ่งแยกขั้นตอนการผลิต คุณภาพของการปรุงรสและแต่งฤทธิ์ของสารเคมี

องค์ประกอบของยาบ้า พบว่ายาบ้าที่แพร่ระบาดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร มีสารประกอบหลักในกลุ่มเมทแอมเฟตามีน ซึ่งมีผลต่อระบบประสาทส่วนกลาง สอดคล้องกับแนวคิดของ ธีระพล บุญธรรม (2546) ที่ได้กล่าวว่า ยาบ้า มีส่วนประกอบสำคัญคือ คาเฟอีน (caffeine) และแอมเฟตามีน (amphetamine) หรือเมทแอมเฟตามีน (methamphetamine) มีฤทธิ์ในการกระตุ้นประสาทส่วนกลางจัดเป็นยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 มีชื่อเรียกทางการค้า เช่น เบนซีตรีน เด็กซีครีน ฟิรามีน เป็นต้น

1.2 ยาเสพติดกลุ่มเมทแอมเฟตามีน (ยาไอซ์)

ลักษณะทางกายภาพ พบว่า คุณลักษณะทางกายภาพของ ยาเสพติดกลุ่มเมทแอมเฟตามีน (ยาไอซ์) พบในปัจจุบัน มีลักษณะภายนอก ที่พบเป็นผลึกใสคล้ายน้ำแข็ง หรือวัตถุเกล็ดสีใส สอดคล้องกับงานวิจัยของ พันตำรวจโทธนบูรณ์ ธีชตฤณการสกุล (2553) ที่ได้กล่าวว่า เมทแอมเฟตามีน มีการตรวจจับได้ปริมาณมากในรูปผงเรียกว่า ยาไอซ์ ซึ่งมีปริมาณ Methamphetamine ที่สูง ส่วนที่พบในเม็ดเรียกว่ายาบ้า

องค์ประกอบของยาไอซ์ พบว่ายาไอซ์ที่แพร่ระบาดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร เป็นสารกลุ่มเมทแอมเฟตามีนที่มีความบริสุทธิ์สูง สอดคล้องกับแนวคิดของ ธีระพล บุญธรรม (2546) ที่ได้กล่าวว่าแอมเฟตามีน (amphetamine) หรือเมทแอมเฟตามีน (methamphetamine) ซึ่งมีลักษณะเป็นผงผลึกสีขาว ไม่มีกลิ่นรสขมมีฤทธิ์ในการกระตุ้นประสาทส่วนกลางจัดเป็นยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1

1.3 ยาเสพติดกลุ่มคีตามีน (ยาเค)

ลักษณะทางกายภาพ พบว่า คุณลักษณะทางกายภาพของ ยาเสพติดกลุ่มคีตามีน (ยาเค) พบในปัจจุบัน มีลักษณะภายนอก เป็นผงสีขาว สอดคล้องกับบทความเผยแพร่ความรู้ของ รศ.นพ สัมมน โฉมฉาย (2564) ที่ได้กล่าวว่า ยาเค คือ สารเคตามีนที่ทางการแพทย์ใช้เป็นยาระงับความรู้สึกในการผ่าตัด แต่พบว่าการใช้สารนี้เป็นสารเสพติดในกลุ่มคนที่ไปตามสถานบันเทิงและร้านอาหารตอนกลางคืน

องค์ประกอบของยาเค พบว่ายาเค มีสารประกอบหลักในกลุ่มคีตามีน เป็นวัตถุออกฤทธิ์ซึ่งมีผลต่อจิตประสาท สอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา รัตนสุมาวงศ์ และคณะ (2563) ที่ได้กล่าวว่า เคตามีนและ

เอสเคตามีน (สารอนุพันธ์) มีประสิทธิภาพในการรักษาโรคซึมเศร้า และมีประโยชน์ในกลุ่มผู้ป่วยโรคซึมเศร้าที่
ต้องการรักษา มีฤทธิ์ก่อให้เกิดการเสพติดโดยจัดอยู่ในกลุ่มของวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทประเภทที่ 2

1.4 แหล่งที่มาและกระบวนการขนส่งยาเสพติดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร

แหล่งที่มาของยาเสพติดที่แพร่ระบาดในพื้นที่ พบว่า กลุ่มผู้เสพยาเสพติดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตรมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ กลุ่มแรงงานรับจ้าง กลุ่มกรรมกรแบกหาม และกลุ่มเยาวชน โดยเยาวชนส่วนใหญ่เป็นนักเรียน

การขนส่งยาเสพติดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร พบว่า รูปแบบการขนส่งยาเสพติดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตรนั้น โดยมีแหล่งผลิตอยู่แนวชายแดนทางภาคภาคเหนือ สำหรับเส้นทางขนส่งยาเสพติด เพื่อเข้าสู่เขตจังหวัดพิจิตรนั้นจะใช้ทุกเส้นทางที่กลุ่มเครือข่ายการลำเลียงคิดว่าปลอดภัย เมื่อเครือข่ายของผู้ลำเลียงได้ลำเลียงยาเสพติดมายังแหล่งพักยาอย่างปลอดภัยแล้วการดำเนินงานต่อไปคือการส่งมอบยาเสพติดให้กับผู้จำหน่าย เพื่อนำไปจำหน่าย และกระจายในพื้นที่ เมื่อมีการติดต่อประสานงานกับนายหน้าแล้วก็จะมีการนัดส่งมอบยาเสพติดกันในสถานที่ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ การุณย์ บัวเผื่อน (2545) ที่ได้กล่าวว่า กระบวนการขนส่งยาบ้าในสังคมเกิดจากเครือข่ายขององค์กรอาชญากรรมที่มีความเข้มแข็งและมีวิธีการดำเนินการที่ซับซ้อนอย่างมาก โดยแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร

ด้านสภาพแวดล้อม พบว่าปัจจัยต่าง ๆ ทำงานในลักษณะ ห่วงโซ่ของความเปราะบาง (Chain of Vulnerability) โดยมีจุดเริ่มต้นจากความล้มเหลวของสถาบันครอบครัว (เช่น ความขัดแย้ง, การขาดการสนับสนุนทางอารมณ์) ซึ่งสร้างสภาวะที่ว้าวุ่น ต้องแสวงหากลไกการชดเชย (Compensation Mechanism) อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญ โดยว้าวุ่นจะถูกดึงดูดเข้าหากลุ่มที่ตนรู้สึก "เข้าใจ" หรือมีชะตากรรมคล้ายคลึงกัน การคบหากลุ่มเพื่อนดังกล่าวจึงไม่ใช่ "ทางเลือก" โดยสมบูรณ์ แต่เป็น "การปรับตัว" เพื่อตอบสนองต่อปัญหาครอบครัว การยอมรับบรรทัดฐานของกลุ่มซึ่งรวมถึงการใช้ยาเสพติด จึงเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสร้างการยอมรับนี้ ปัจจัยเหล่านี้จึงเร่งให้เกิดการเปลี่ยนผ่านจากผู้มีความเสี่ยงไปสู่ผู้เสพและผู้ค้า สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทชา วงศ์สุวรรณ (2552) ที่ได้กล่าวว่าปัญหาที่ทำให้วัยรุ่นเสพยาบ้า ได้แก่ ปัญหาส่วนตัว ปัญหาครอบครัว และปัญหาสิ่งแวดล้อม ส่วนสาเหตุปัญหาสิ่งแวดล้อมเกิดจากการเลี้ยงดูของครอบครัว และการเลียนแบบเพื่อน โดยเริ่มตั้งแต่การชักชวนให้ทดลองเสพโดยประชากรกลุ่มวัยรุ่นในช่วงอายุ (13-20 ปี) มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้าอยู่ในระดับต่ำ รวมถึงมีค่าการรับรู้อิทธิพลผลจากเพื่อนที่เสพยาบ้าอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งควบให้สถานศึกษา และชุมชนควรใส่ใจและจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า

ด้านเศรษฐกิจ จากสถานการณ์ที่ผู้ติดยาเสพติดแปรสภาพเป็นผู้ค้า เริ่มต้นมาจาก ความไม่มั่นคงทางรายได้ที่รุนแรงขึ้นจากสภาวะเงินเฟ้อและการปรับขึ้นของราคาสินค้า พบว่า ช่องว่างระหว่างรายรับและรายจ่ายที่กว้างขึ้น สร้างวงจรหนี้สิน (Debt Cycle) ซึ่งทำหน้าที่เป็นแรงบีบคั้นให้ต้องหาแหล่งเงินทุน

อย่างเร่งด่วน การค้ายาเสพติดจึงกลายเป็นทางเลือกเชิงเศรษฐกิจที่ผิดกฎหมาย (Illicit Economic Alternative) เพื่อแก้ปัญหาทางการเงินเฉพาะหน้า สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณ โพธิ์มี (2550) ที่ได้กล่าวว่า ผู้เสพยาบ้าส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีเงินไม่พอใช้เป็นหนี้สินและเริ่มหาเงินในทางมิชอบ ในขณะเดียวกันเมื่อไม่มีประสิทธิภาพในการทำงาน ก็อาจจะกลายเป็นคนว่างงานในระยะต่อมา

3. การแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดพิจิตร

3.1 ยาเสพติดกลุ่มเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า)

ขนาดของยาบ้า พบว่า ยาบ้าที่แพร่ระบาดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตรส่วนใหญ่ จะมีเส้นผ่านศูนย์กลาง ความหนาและน้ำหนักใกล้เคียงกัน โดยยาบ้าส่วนใหญ่มีเส้นผ่านศูนย์กลางอยู่ในช่วง 6-7 มิลลิเมตร โดยมีความหนาอยู่ในช่วงประมาณ 3-3.5 มิลลิเมตร และมีน้ำหนักประมาณ 80-90 มิลลิกรัม สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรนาท แสนสา (2543) จากการศึกษาพบว่า ขนาดของยาบานั้นมีความหนาไม่เกิน 2.6 มิลลิเมตร แต่ปัจจุบันพบว่าพัฒนาการของเม็ดยาบ้าชนิดใหม่ มีความหนาตั้งแต่ 2.7 มิลลิเมตรขึ้นไป และมีเส้นผ่านศูนย์กลางหลายขนาดซึ่งส่วนใหญ่มีช่วงความยาวเส้นผ่านศูนย์กลางระหว่าง 6 – 6.3 มิลลิเมตร

3.2 ยาเสพติดกลุ่มเมทแอมเฟตามีน (ยาไอซ์)

ลักษณะของยาไอซ์ ที่แพร่ระบาดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร มีลักษณะทางกายภาพคล้ายกัน คือ มีลักษณะภายนอก ที่พบเป็นผลึกใสคล้ายน้ำแข็ง หรือวัตถุเกล็ดสีขาว สอดคล้องกับบทความเผยแพร่ความรู้ของ ภญ.กิตติมา วัฒนาภมลกกุล (2555) เรื่องยาไอซ์ พบว่า ยาไอซ์ เป็นรูปแบบหนึ่งของ Methamphetamine หรือยาบ้า เนื่องจากมีรูปร่างเป็นก้อนผลึกใสเหมือนน้ำแข็ง จึงมีชื่อเรียกขานในหมู่ผู้เสพยาว่า “ไอซ์” (Ice) ซึ่งมีความบริสุทธิ์เกือบ 100% จึงมีฤทธิ์แรงกว่ายาบ้า ขณะที่การสูดไอของยาไอซ์จะได้เฉพาะ methamphetamine หรือ amphetamine เท่านั้น นอกจากนี้เมื่อเผาไหม้แล้วจะไม่มีกลิ่น จัดเป็นยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

3.3 ยาเสพติดกลุ่มคีตามีน (ยาเค)

ไม่สามารถระบุได้ เนื่องจาก ยังไม่พบการแพร่ระบาดของยากลุ่มนี้

3.4 สถานที่เสพยาเสพติด ได้แก่ พื้นที่รกร้าง พื้นที่ห่างไกลจากหมู่บ้าน โตะบอล ภายในชุมชนที่อาศัยอยู่ รวมถึงภายในสถานศึกษาและพื้นที่ใกล้เคียง

3.5 กลุ่มคนที่เสพยาเสพติด พบว่า กลุ่มผู้เสพยาเสพติดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร สามารถแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มแรงงานรับจ้าง กลุ่มกรรมกรแบกหาม และกลุ่มเยาวชน

3.6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อนำไปพัฒนางานด้านนิติวิทยาศาสตร์

ข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพรวดเร็วและถูกต้องตามที่กฎหมาย

ข้อเสนอแนะด้านการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดไปยังกลุ่มเป้าหมายรายใหม่ พบว่า ควรให้มีการสร้างเสริมศักยภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน เพื่อให้มีความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และสามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการพัฒนางานด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อใช้ประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนและตรวจพิสูจน์ยาเสพติด พบว่า ควรมีการพัฒนาเทคนิคการตรวจวิเคราะห์ยาเสพติดการพัฒนาศักยภาพและจัดหาเจ้าหน้าที่ตรวจพิสูจน์ สนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ด้านการตรวจวิเคราะห์ที่ทันสมัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้งาน

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องการจัดหางาน ควรดูแลและส่งเสริมทักษะอาชีพให้กับประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร เพื่อลดแรงกระตุ้นในการต้องการที่จะไปค้ายาเสพติด

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถ นำข้อมูลที่ได้สร้างระบบฐานข้อมูลกลาง (ระดับจังหวัด/ภาค) เพื่อทราบถึงแนวโน้มการลำเลียงยาเสพติด และดำเนินการป้องกันและปราบปรามในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร อาจยังไม่ครอบคลุมกลุ่มสารเสพติดชนิดอื่น จึงควรศึกษาถึงการแพร่ระบาดของยาเสพติดประเภทอื่นในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร

2.2 เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษารูปแบบการแพร่กระจายของยาเสพติดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตรที่ได้รับข้อมูลและจากสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลักคือพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ตรวจพิสูจน์เท่านั้น ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น จึงควรทำการศึกษาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่สืบสวนรวมถึงเจ้าหน้าที่ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตร

เอกสารอ้างอิง

การุณย์ บัวเฟื่อน. (2545). *เครือข่ายยาบ้าในสังคมไทย ศึกษาจากประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติด* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยมหิดล.

กิตติมา วัฒนากมลกุล. (2555). *ยาไอซ์ (Ice)*. ภาควิชาสาริวิทยา คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

<https://pharmacy.mahidol.ac.th/th/knowledge/article/88/ยาไอซ์-Ice>

ธีระพล บุญธรรม. (2546). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสพยาของนักศึกษาในวิทยาลัย สังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดหนองคาย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 20

“เสริมสร้างองค์ความรู้ขับเคลื่อนการศึกษาและบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”

3 ธันวาคม 2568 ทางออนไลน์โปรแกรม Zoom

นิรนาท แสนสา. (2543). *กระบวนการเข้าสู่การใช้ยาบ้าของนักเรียนวัยรุ่น* (ดุขฎิพนธ์ปริญญาคุษฎิบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปัญญา วรรณสุทธิ. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปราบปรามยาบ้าของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปฏิบัติการ
ปราบปรามยาเสพติด ในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดบุรีรัมย์* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

พัชชา วงศ์สุวรรณ. (2552). *พฤติกรรมการเสพยาบ้าของวัยรุ่น: การศึกษารายกรณี* (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วนิดา รัตนสุมาวงศ์ และคณะ. (2563). การศึกษาประสิทธิภาพและความปลอดภัยในการใช้คีตามีนและเอสเค
ตามีนในการรักษาโรคซึมเศร้า. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*, 65(2), 179–190.

สัมพันธ์ โฉมฉาย. (2564). *การรักษาด้วยยาชนิดใหม่*.

<https://www.si.mahidol.ac.th/th/healthdetail.asp?aid=1455>

สุวรรณ โพธิ์มี. (2550). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแพร่ระบาดของยาบ้าในชุมชนบ้านเกาะล้าน เมืองพัทยา
จังหวัดชลบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.